

Δελτίο Τύπου

Λουξεμβούργο, 12 Ιουλίου 2018

Το προληπτικό σκέλος του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης: η Επιτροπή δεν έχει διασφαλίσει την επίτευξη του βασικού στόχου του κανονισμού, δηλώνουν οι ελεγκτές της ΕΕ

Κατά τον ορισμό των εκτελεστικών κανόνων καθώς και στο πλαίσιο επιμέρους αποφάσεων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει χρησιμοποιήσει εκτενώς τη διακριτική ευχέρεια που της απονέμει ο κανονισμός για το προληπτικό σκέλος, με σκοπό τη μείωση των απαιτήσεων προσαρμογής. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, δεν αποδίδει τη δέουσα σημασία στην επίτευξη του βασικού στόχου του κανονισμού για το προληπτικό σκέλος. Αυτό αφορά ιδιαίτερα αρκετά κράτη μέλη με υψηλούς δείκτες χρέους, και μπορεί να προκαλέσει ανησυχίες στην αγορά σχετικά με τη βιωσιμότητά τους κατά την επόμενη ύφεση.

Το σύμφωνο σταθερότητας και ανάπτυξης συνιστά δέσμη κανόνων σχεδιασμένων για να διασφαλίσουν ότι τα κράτη μέλη της ΕΕ επιδιώκουν τη χρηστή διαχείριση των δημόσιων οικονομικών τους και συντονίζουν τις δημοσιονομικές πολιτικές τους, δεδομένου ότι η δημοσιονομική κρίση σε ένα κράτος μέλος μπορεί να προκαλέσει προβλήματα σε άλλα. Το ΣΣΑ συνίσταται σε δύο μέρη: 1) το γνωστό «διορθωτικό σκέλος» ή αλλιώς διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος (ΔΥΕ), που εστιάζει στη διατήρηση του ονομαστικού δημοσιονομικού αποτελέσματος κάτω από το 3 % του ΑΕγχΠ και 2) το λιγότερο γνωστό «προληπτικό σκέλος», που απαιτεί από τα κράτη μέλη να ευθυγραμμίσουν τα διαρθρωτικά ισοζύγιά τους (μη περιλαμβάνοντας δηλαδή τις συνέπειες των οικονομικών κύκλων) με τους ειδικούς για κάθε χώρα στόχους, οι οποίοι είναι γνωστοί ως «μεσοπρόθεσμοι δημοσιονομικοί στόχοι» (ΜΔΣ).

Βασικός στόχος του κανονισμού για το προληπτικό σκέλος είναι τα κράτη μέλη να επιτύχουν μια ταχεία – εντός ευλόγων ορίων – σύγκλιση προς τους εν λόγω ΜΔΣ. Η επίτευξη των ΜΔΣ σημαίνει δύο πράγματα: 1) ότι τα κράτη μέλη έχουν περιθώριο για ελιγμούς κατά τη διάρκεια περιόδων ύφεσης και 2) ότι οι δείκτες χρέους σε κράτη μέλη με υψηλό επίπεδο χρέους μειώνονται, προσεγγίζοντας έτσι το ανώτατο όριο της Συνθήκης. Ωστόσο, οι εκτελεστικοί κανόνες και τα προηγούμενα που ορίζει η Επιτροπή δεν διασφαλίζουν την εκπλήρωση των στόχων αυτών εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος, ακόμη και υπό κανονικές οικονομικές συνθήκες.

«Οι διατάξεις περί ευελιξίας που θέσπισε η Επιτροπή δεν περιορίζονται χρονικά στις περιόδους κρίσεων και στην πράξη εφαρμόστηκαν υπέρ το δέον» δήλωσε ο Neven Mates, Μέλος του Ευρωπαϊκού

Σκοπός του παρόντος δελτίου τύπου είναι η παρουσίαση των κύριων μηνυμάτων της ειδικής έκθεσης του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Το πλήρες κείμενο της έκθεσης διατίθεται στον ιστότοπο του ΕΕΣ www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – Εκπρόσωπος Τύπου

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – Υπεύθυνος Τύπου

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

Ελεγκτικού Συνεδρίου και αρμόδιος για την έκθεση. «Για τον λόγο αυτό, κατά την περίοδο ανάκαμψης και επέκτασης (2014-2018), τα διαρθρωτικά ισοζύγια αρκετών χωρών με υψηλούς δείκτες χρέους είτε σημείωσαν απόκλιση από τους ΜΔΣ τους είτε η σύγκλιση προς αυτούς ήταν βραδεία, με αποτέλεσμα να είναι πολύ δύσκολο να επιτευχθεί ουσιαστική βελτίωση πριν από την επόμενη ύφεση.»

Οι ελεγκτές διαπίστωσαν επίσης ότι τα περιθώρια για τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις δεν αντιστοιχούν στο πραγματικό δημοσιονομικό κόστος αυτών των μεταρρυθμίσεων αλλά, αντιθέτως, η Επιτροπή τα χρησιμοποιεί ως «κινητροδοτικό» μέσο. Ο κανονισμός για το προληπτικό σκέλος δεν υποστηρίζει την πρακτική αυτή. Επιπλέον, η ρήτρα επενδύσεων δεν διασφαλίζει ότι ο λόγος των δημόσιων επενδύσεων προς το ΑΕγχΠ θα αυξηθεί εντός του έτους για το οποίο εγκρίνεται η αύξηση αυτή, επειδή απαιτεί αύξηση μόνο σε ονομαστικές τιμές. Επιπλέον, επιτρέπει αυξήσεις σε μη επενδυτικές δαπάνες και τα επόμενα χρόνια. Ακολουθώντας, η εκπλήρωση των ΜΔΣ μπορεί να καθυστερήσει αρκετά χρόνια.

Η αξιοπιστία του προληπτικού σκέλους έχει υπονομευθεί περαιτέρω από τις εξελίξεις στο διορθωτικό σκέλος, το οποίο υλοποιείται με τέτοιο τρόπο ώστε οι απαιτήσεις του να εκπληρώνονται απλώς και μόνον μέσω της κυκλικής ανάκαμψης. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη που υπάγονται σε ΔΥΕ δεν υποχρεούνται να πληρούν τις απαιτήσεις περί βελτίωσης των διαρθρωτικών τους ισοζυγίων, τις οποίες θα έπρεπε διαφορετικά να τηρούν αν υπάγονταν στο προληπτικό σκέλος.

Τέλος, οι ελεγκτές διαπίστωσαν ότι οι σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις που ενέκρινε το Συμβούλιο δεν εξηγούν επαρκώς τους λόγους των δημοσιονομικών προσαρμογών ή τους κινδύνους σε περίπτωση που τα κράτη μέλη δεν πραγματοποιήσουν τις εν λόγω προσαρμογές.

Οι ελεγκτές διατύπωσαν σειρά συστάσεων για να θωρακίσουν το σύστημα με συντονισμένο τρόπο ως εξής:

- η Επιτροπή πρέπει να επιλύσει το ζήτημα των εμμενουσών αποκλίσεων από την απαιτούμενη προσαρμογή για περίοδο πολλών ετών,
- πρέπει να διασφαλίσει ότι οι μεσοπρόθεσμοι δημοσιονομικοί στόχοι επιτυγχάνονται εντός ευλόγου χρονικού πλαισίου, εφαρμόζοντας αυστηρότερους κανόνες στα κράτη μέλη με υψηλό επίπεδο χρέους,
- το περιθώριο για διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις θα πρέπει να καλύπτει μόνο τις άμεσες δαπάνες που συνδέονται με τις μεταρρυθμίσεις όπως επίσης και το περιθώριο για ασυνήθεις περιστάσεις: το επενδυτικό περιθώριο δεν πρέπει να επιτρέπει αυξήσεις σε μη επενδυτικές δαπάνες τα επόμενα χρόνια,
- πρέπει να εναρμονιστούν οι προσαρμογές που απαιτούνται στο πλαίσιο του διορθωτικού και του προληπτικού σκέλους: οι προσαρμογές που απαιτούνται στο πλαίσιο του διορθωτικού σκέλους δεν πρέπει να είναι ασθενέστερες από εκείνες που απαιτούνται στο πλαίσιο του προληπτικού σκέλους,
- οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις πρέπει να περιλαμβάνουν ρητές απαιτήσεις και να παρέχουν σαφέστερη επεξήγηση του σκεπτικού τους, καθώς και των κινδύνων που συνεπάγεται η μη εφαρμογή τους,
- η Επιτροπή πρέπει να μεριμνήσει ώστε τα ΠΣΣ των κρατών μελών να περιλαμβάνουν περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα για τα έσοδα και τις δαπάνες.

Τέλος, οι ελεγκτές θεωρούν ότι η νομοθεσία παρέχει επί του παρόντος στην Επιτροπή τις δυνατότητες να υλοποιήσει όλες τις συστάσεις μας, δεδομένου ότι ο κύριος στόχος του κανονισμού πρέπει να προηγείται έναντι των επιλογών ευελιξίας.

Σημείωμα προς τους συντάκτες

Το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης συνήφθη το 1997 και μεταρρυθμίστηκε το 2005 και το 2011. Πρόκειται για συμφωνία που δεσμεύει όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ ως προς την εφαρμογή των διατάξεων της Συνθήκης του Μάαστριχτ που αφορούν τη βιωσιμότητα των δημοσιονομικών πολιτικών των κρατών μελών. Το σκεπτικό της απόφασης για την άσκηση της εν λόγω εποπτείας είναι ότι οι δημοσιονομικές πολιτικές μιας χώρας μπορούν να επηρεάσουν δυσμενώς άλλες χώρες, φαινόμενο που είναι ιδιαίτερα έντονο στις νομισματικές ενώσεις.

Το ΕΕΣ παρουσιάζει τις ειδικές εκθέσεις του στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της ΕΕ, καθώς και σε άλλους ενδιαφερομένους, όπως σε εθνικά κοινοβούλια, παράγοντες του αντίστοιχου κλάδου και εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών.

Η ειδική έκθεση αριθ. 18/2018, με τίτλο «Εκπληρώνεται ο κύριος στόχος του προληπτικού σκέλους του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης;», είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο του ΕΕΣ (eca.europa.eu) σε 23 γλώσσες της ΕΕ.